

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
проректор з наукової роботи

_____ **Іван МИРОНЮК**
“_____” _____ 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА
ТРАНСКОРДОННА СПІВПРАЦЯ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

зі спеціальності 081 Право

освітній ступінь «Доктор філософії»

юридичний факультет

Ужгород – 2025 рік

Робоча програма «Європейські стандарти наукових досліджень та транскордонна співпраця закладів вищої освіти» для аспірантів із спеціальності 081 «Право», 2025 року. 15 с.

Розробники: д.ю.н., проф. Менджул Марія Василівна

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри цивільного права та процесу
Протокол № 11 від "18" червня 2025 року

Завідувач кафедри _____ Булеца С.Б. “ ____ ” _____ 2025 року
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ»

протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

“ ____ ” _____ 2025 року Голова _____ Черевко П.П. _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна/вечірня форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4 (ESTS)	Галузь знань 08 Право	Нормативна (за вибором)	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): 081 Право	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: _____ наукова стаття (наукові тези)____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 120			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи – 4		2-й	2-й
		Лекції	
		28 год.	10- год.
	Практичні, семінарські		
	20 год.	4 - год.	
	Лабораторні		
	- год.	-год.	
	Самостійна робота		
72 год.	106- год.		
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 48/72

для заочної форми навчання – 14/106

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є: опанування аспірантами сучасних європейських стандартів і методології наукових досліджень, розуміння правових засад і форм транскордонного співробітництва закладів вищої освіти, аналіз актуальних теоретичних і практичних проблем такої співпраці в умовах цифровізації та євроінтеграції, а також розвиток аналітичного й критичного мислення та навичок проведення наукових досліджень із використанням сучасних цифрових інструментів.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Європейські стандарти наукових досліджень та транскордонна співпраця закладів вищої освіти” є: поглиблене вивчення аспірантами проблем формування та розвитку європейських стандартів наукових досліджень,

аналіз актів ЄС та українського законодавства, які визначають стандарти наукових досліджень та транскордонного співробітництва, вирішення аналітичних завдань відповідно до програми курсу.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальних компетентностей:

- здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК02);
- здатність працювати в команді науковців, розробляти наукові проекти та управляти ними (ЗК03);
- здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору (ЗК04);
- здатність з нових дослідницьких позицій формувати належну методологічну базу власного наукового дослідження, усвідомлювати його актуальність, визначати мету та цілі, а також оцінювати його якість (ЗК05);
- уміння гнучко адаптовуватися до змінних професійних ситуацій, до новел у правовому регулюванні (ЗК08);

Фахових компетентностей:

- здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямів і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей (СК 01);
- здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій. (СК 02);
- здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності (СК 04);
- здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації (СК 05);
- здатність здійснювати експертну діяльність у сфері права; знання методологічних принципів та методів правового дослідження (СК 06);
- здатність до формулювань юридичних конструкцій і перевірка їх адекватності шляхом творчого застосування існуючих та генерування нових правових ідей (СК 08);
- здатність до ведення діалогу й аргументування під час наукових і ділових дискусій, переговорів, судових дебатів, публічного виступу в судах та інших органах (СК 09).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Європейські стандарти наукових досліджень та транскордонна співпраця закладів вищої освіти» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- ОК 03 Презентація наукових результатів та управління науковими проектами;
- ОК 05 Сучасні інформаційні технології.
- ОК 06 Методологія та організація юридичних наукових досліджень

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-наукової програми доктора філософії з права, спеціальності 081 «Право» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
- Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.	ПРН 1
- Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми права державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.	ПРН 2
- Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.	ПРН 3
- Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.	ПРН 4
- Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного наукового інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу передових концептуальних і методологічних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики.	ПРН 5
- Розуміти загальні принципи та методи юридичної науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері права та у викладацькій практиці.	ПРН 6
- Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення, аналізу й збереження даних та інформації, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності.	ПРН 7
- Розробляти, реалізовувати та здійснювати управління науковими та інноваційними проектами, які дають можливість створювати законопроектну та правозастосовну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні правові проблеми з урахуванням етичних, соціально-управлінських, соціально-економічних, екологічних та духовно-культурних аспектів, забезпечувати реєстрацію прав інтелектуальної власності щодо наукових результатів.	ПРН 8
- Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.	ПРН 10
- Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах.	ПРН 11

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Європейські стандарти наукових досліджень

Тема 1. Поняття науки та організація наукових досліджень.

1. Поняття науки та правничої науки.
2. Історичний генезис поняття «правнича наука».
3. Становлення європейської наукової школи.
4. Розвиток сучасної української правничої школи.
5. Методика організації наукових досліджень.

Тема 2. Формування європейських стандартів наукових досліджень.

1. Перші наукові європейські школи.
2. Розвиток європейських стандартів наукових досліджень у окремих європейських державах (Німеччині, Франції, Сполученому Королівстві, нордичних державах).
3. Розвиток європейських стандартів наукових досліджень у державах Східної Європи (Словаччині, Польщі, Румунії, Угорщині, Чехії).
4. Впровадження європейських стандартів наукових досліджень в Україні.

Тема 3. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти.

1. Цілі та принципи прийняття стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти.
2. Стандарти щодо внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.
3. Стандарти щодо зовнішнього забезпечення якості вищої освіти.
4. Діяльність агенцій із забезпечення якості освіти.
5. Європейський реєстр агенцій із забезпечення якості вищої освіти (EQAR).

Тема 4. Європейська асоціація із забезпечення якості вищої освіти

1. Європейська асоціація забезпечення якості вищої освіти (ENQA): основні завдання.
2. Структура Європейської асоціації забезпечення якості вищої освіти (ENQA).
3. Співпраця національних європейських агентств по забезпеченню якості вищої освіти.

Тема 5. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти в Україні

1. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти: історія заснування.
2. Структура Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.
3. Повноваження Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.
4. Відповідність діяльності Національного агентства вимогам чинних ESG (Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти).
5. Співпраця Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та Європейської асоціації забезпечення якості вищої освіти (ENQA).
6. Співпраця в рамках Глобальної мережі академічної доброчесності (GAIN).

Тема 6. Академічна доброчесність як ключовий стандарт європейських наукових досліджень.

1. Концепція академічної доброчесності у вищій освіті.
2. Академічна доброчесність як основний стандарт європейських наукових досліджень.
3. Організація наукових досліджень на засадах академічної доброчесності.
4. Основи академічного письма та доброчесності.

Змістовий модуль 2. Транскордонна співпраця закладів вищої освіти

Тема 7. Поняття та правова природа транскордонного співробітництва.

1. Поняття та цілі транскордонного співробітництва.
2. Значення транскордонного співробітництва.
3. Міжнародні договори у сфері транскордонного співробітництва.
4. Національні правові засади транскордонного співробітництва.

Тема 8. Суб'єкти та учасники транскордонного співробітництва

1. Правовий статус суб'єктів транскордонного співробітництва.
2. Правовий статус учасників транскордонного співробітництва.
3. Заклади вищої освіти як учасники транскордонного співробітництва.

Тема 9. Угод про транскордонне співробітництво.

1. Поняття та форма угоди про транскордонне співробітництво.
2. Зміст угоди про транскордонне співробітництво.
3. Особливості укладення договорів про транскордонне співробітництво між закладами вищої освіти.
4. Припинення угод про транскордонне співробітництво між закладами вищої освіти.

Тема 10. Форми транскордонної співпраці закладів вищої освіти.

1. Поняття та види форм транскордонної співпраці закладів вищої освіти.
2. Успішні практики транскордонної співпраці закладів вищої освіти.
3. Розвиток наукових досліджень у рамках транскордонної співпраці закладів вищої освіти
4. Транскордонна співпраця закладів вищої освіти як основа відновлення та сталого розвитку України.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Європейські стандарти наукових досліджень												
Тема 1. Поняття науки та організація наукових досліджень.	7	2	2	-	-	7	6	1	-	-	-	10
Тема 2. Формування європейських стандартів наукових досліджень.	7	4	2	-	-	7	6	1	-	-	-	10
Тема 3. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському	9	2	2	-	-	7	6	1	2	-	-	10

просторі вищої освіти.												
Тема 4. Європейська асоціація із забезпечення якості вищої освіти.	9	4	2	-	-	7	6	1	-	-	-	10
Тема 5. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти в Україні.		2	2			7		1				10
Тема 6. Академічна доброчесність як ключовий стандарт європейських наукових досліджень.	9	4	2			7	6	1	2			10
Разом за змістовим модулем 1	41	18	12	-	-	42	30	6	4	-	-	60
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Транскордонна співпраця закладів вищої освіти												
Тема 7. Поняття та правова природа транскордонного співробітництва.	7	2	2	-	-	7	7	1	-	-	-	10
Тема 8. Суб'єкти та учасники транскордонного співробітництва	5	2	2	-	-	7	6	1	-	-	-	12
Тема 9. Угод про транскордонне співробітництво.	5	2	2	-	-	7	6	1	-	-	-	12
Тема 10. Форми транскордонної співпраці закладів вищої освіти.	4	4	2	-	-	9	5	1	-	-	-	12
Разом за змістовим модулем 5	18	10	8	-	-	30	23	4	-	-	-	46
Усього (1+2 модуль)	120	28	20	-	-	72	120	10	4	-	-	106

1. Теми практичних, семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Поняття науки та організація наукових досліджень.	2
2.	Тема 2. Формування європейських стандартів наукових досліджень.	2
3.	Тема 3. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти.	2

	Тема 4. Європейська асоціація із забезпечення якості вищої освіти.	2
5.	Тема 5. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти в Україні.	2
6.	Тема 6. Академічна доброчесність як ключовий стандарт європейських наукових досліджень.	2
7.	Тема 7. Поняття та правова природа транскордонного співробітництва.	2
8.	Тема 8. Суб'єкти та учасники транскордонного співробітництва	2
9.	Тема 9. Угод про транскордонне співробітництво.	2
10.	Тема 10. Форми транскордонної співпраці закладів вищої освіти.	2

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	-	-
2	-	-
...	-	-

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.н.	З.ф.н.
1	Тема 1. Поняття науки та організація наукових досліджень.	7	10
2	Тема 2. Формування європейських стандартів наукових досліджень.	7	10
3	Тема 3. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти.	7	10
4	Тема 4. Європейська асоціація із забезпечення якості вищої освіти.	7	10
5	Тема 5. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти в Україні.	7	10
6	Тема 6. Академічна доброчесність як ключовий стандарт європейських наукових досліджень.	7	10
7	Тема 7. Поняття та правова природа транскордонного співробітництва.	7	10
8	Тема 8. Суб'єкти та учасники транскордонного співробітництва	7	12
9	Тема 9. Угод про транскордонне співробітництво.	7	12
10.	Тема 10. Форми транскордонної співпраці закладів вищої освіти.	9	12

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання полягає у написанні аспірантами наукової статті відповідно до обраної ними тематики. При бажанні індивідуальна робота може бути виконана у формі тез доповіді на конференції, наукової статті, конкурсної наукової роботи, наукового звіту і т.п.

За індивідуальну роботу аспірант має можливість отримати максимально 20 балів.

10. Методи навчання

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, лекція; наочні – демонстрація, ілюстрація, презентація.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

11. Методи контролю

Усний контроль у вигляді індивідуального та фронтального опитування. Письмовий контроль у вигляді модульних контрольних робіт, самостійних письмових робіт, поточного тестування.

12. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота					Сума
Модуль 1		Модуль 2			
ЗМ1		ЗМ 2			100
25	25	20	15	15	100

Протягом семестру аспіранти вивчають 2 модулі з дисципліни. Модулі складаються із змістових модулів. Після виконання кожного модуля (лекції, практичні заняття) здійснюється поточний контроль у вигляді письмової роботи.

Аспірант, який в результаті підсумкового оцінювання за модулем отримав менше 60 балів зобов'язаний скласти екзамен з дисципліни.

13. Методичне забезпечення

1. Конспект опорних лекцій всіх тем курсу.
2. Варіанти завдань для самостійної роботи.
3. Варіанти теоретичних питань для самостійного вивчення.
4. Тематика наукових робіт з курсу
5. Теоретичні питання для заліку.

14. Рекомендована література

I. НОРМАТИВНІ АКТИ:

1. Віденська конвенція про право міжнародних договорів. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118
2. Віденська конвенція про право договорів між державами і міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_a04
3. Договір про відносини добросусідства і співробітництва між Україною та Румунією. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/642_003

4. Договір про основи добросусідства та співробітництва між Україною і Угорською Республікою. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/348_004
5. Договір між Україною і Республікою Польща про добросусідство, дружні відносини і співробітництво. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/616_172
6. Договір про добросусідство, дружбу і співробітництво між Україною та Республікою Молдова. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/498_161?lang=uk
7. Договір про добросусідство, дружні відносини і співробітництво між Україною та Словацькою Республікою. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/703_150
8. Закон України «Про ратифікацію Договору про відносини добросусідства і співробітництва між Україною та Румунією і Додаткової угоди до нього у формі обміну листами Міністра закордонних справ України та Міністра закордонних справ Румунії». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474/97-%D0%B2%D1%80>
9. Закон України «Про транскордонне співробітництво». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-15/ed20040624>
10. Закон України «Про ратифікацію Договору про добросусідство, дружбу і співробітництво між Україною та Республікою Молдова». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/459/96-%D0%B2%D1%80>
11. Європейська хартія місцевого самоврядування. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036
12. Протокол N 3 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями стосовно об'єднань єврорегіонального співробітництва (ОЕС). URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_947
13. Постанова Верховної Ради України «Про ратифікацію Договору про основи добросусідства між Україною і Угорською Республікою». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2527-12>
14. Постанова Верховної Ради України «Про ратифікацію Договору між Україною і Республікою Польща про добросусідство, дружні відносини і співробітництво». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2611-12>
15. Постанова Верховної Ради України «Про ратифікацію Договору про добросусідство, дружні відносини і співробітництво між Україною та Словацькою Республікою». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4022-12>

16. Про утворення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України; Статут від 15.04.2015 № 244. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/244-2015-%D0%BF#n15>
17. Угода між Урядом України та Урядом Республіки Молдова про співробітництво прикордонних областей України та адміністративно-територіальних одиниць Республіки Молдова. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/498_026
18. Угода між Урядом України та Урядом Республіки Польща про міжрегіональне співробітництво. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/616_171
19. Угода про асоціацію між Україною з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011/ed20140321
20. Chart of signatures and ratifications of Treaty 159 Additional Protocol to the European Outline Convention on Transfrontier Co-operation between Territorial Communities or Authorities. URL: https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/159/signatures?p_auth=Y9zBRIWb
21. Chart of signatures and ratifications of Treaty 169 Protocol No. 2 to the European Outline Convention on Transfrontier Co-operation between Territorial Communities or Authorities concerning interterritorial co-operation. URL: https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/169/signatures?p_auth=Y9zBRIWb
22. Chart of signatures and ratifications of Treaty 206 Protocol No. 3 to the European Outline Convention on Transfrontier Co-operation between Territorial Communities or Authorities concerning Euroregional Co-operation Groupings (ECGs). URL: https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/206/signatures?p_auth=Y9zBRIWb
23. Recommendation Rec (2005)2 of the Committee of Ministers to member states on good practices in and reducing obstacles to transfrontier and interterritorial cooperation between territorial communities or authorities. URL: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805db0a8
24. Regulation (EC) No 1082/2006 of the European Parliament and of the Council of 5 July 2006 on a European grouping of territorial cooperation (EGTC). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006R1082&from=EN>
25. Regulation (EU) no 1302/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2013 amending Regulation (EC) No 1082/2006 on a European grouping of territorial cooperation (EGTC) as regards the clarification, simplification and improvement of the establishment and

functioning of such groupings. URL: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:347:0303:0319:EN:PDF>

26. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти, ухвалено на Міністерській конференції у Єревані 14-15 травня 2015 року. URL: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07/%D0%94%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BA-1.-%D0%A1%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8-%D1%96-%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%96%CC%88-%D1%89%D0%BE%D0%B4%D0%BE-%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96-%D0%B2-%D0%84%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D0%B8%CC%86%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D1%83-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96-%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%BE%D1%96%CC%88-%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8.pdf>

II. ЛІТЕРАТУРА:

27. Гарантії національної інформаційної безпеки та транскордонне співробітництво : монографія / За ред. проф., д.ю.н. Я. В. Лагура, проф., д.ю.н. М. В. Менджул. Ужгород : РІК-У, 2025. 504 с

28. Горпинич О.В., Салов В.О. Європейська система забезпечення якості вищої освіти: досвід та механізми її імплементації в Україні. URL: <https://ir.nmu.org.ua/bitstream/handle/123456789/150207/286-294.pdf?>

29. Лазур Я.В., Очкаі Д., Устименко В. А. Фетько Ю.І., Санченко А.Є., Яценко С.С. Інституційно-правовий вимір участі України в європейських об'єднаннях територіального співробітництва. Ужгород, 2019. 162 с.

30. Мікула Н.А. Розділ 2. Розвиток теоретико-методологічних засад транскордонного співробітництва. URL: <http://znc.com.ua/ukr/publ/book/book-mikula-2004/book-mikula-2004-p062-125.pdf>

31. Маркович В.В. Соціально-економічна ефективність транскордонного співробітництва України в умовах європейської інтеграції.: дис. ... кандидата економ. наук. Вінниця, 2018. 211 с.

32. Миронюк, І., Менджул, М., Мулеса, О., & Фетько, Ю. (2025). Управлінсько-правові засади міжнародної співпраці закладів охорони здоров'я в Україні та Словаччині. Україна. Здоров'я нації, (4), 146–153. <https://doi.org/10.32782/2077-6594/2025.4/16>
33. Менджул М.В. Правові форми участі громадян України у транскордонному співробітництві. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія ПРАВО*. 2021. Випуск 64. С. 372-376.
34. Менджул М. В. Вплив цифровізації на транскордонну співпрацю: правові та безпекові аспекти. Аналітично-порівняльне правознавство. 2024. № 4. С. 400-403. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.04.65>
35. Лазур Я., Менджул М., Фетько Ю. Транскордонне співробітництво місцевих органів влади в умовах децентралізації (теоретико-практичні аспекти). *Visegrad Journal on Human Rights*. 2021. № 1. С. 292-295.
36. Правова природа міжнародного і транскордонного співробітництва: монографія / За редакцією В.С. Журавського, Я.В. Лазура. Ужгород: РІК-У, 2024. 200 с.
37. Транскордонне співробітництво як інструмент місцевого та регіонального розвитку : аналіт. доп. / [Химинець В. В., Головка А. А., Мірус О. І.]. Київ : НІСД, 2021. 47 с.
38. Comparative legal research of cross-border cooperation of higher education institutions: monograph / according to the general edition Dr.Sc., Prof. Yaroslav Lazur and Dr.Sc., Prof. Mariya Mendzhul. Uzhhorod. Publishing House: LLC RIC-U. 2024. 128 p.